

ב"ק עו

עניין: כל העומד להיעשות כעשוי דמי

בית האוצר לר"י ענגיל, מערכת א' כלל כז

ודע דגוף סברה הנמ' הגיל העמוד לזרז מכפר וה"נ סברה ר"ש בעלמא דשומד להעשית כעשוי דמי ומבואר בתוס' ב"ק (ד' ע"ז ע"ב) דזהו רק בדבר שמוזה להעשות וק' הוא בגמ' מנחות (ד' ק"א ע"ב) י"ל ג"כ דהוא מטעם הג"ל דהמחשבה ורטן לעשות המליה שומדים במקום העש' ותשיבי מעשה אלא דלא מתשיב ר"ש את המחשבה לגמרי כמעשה כ"א בלד מה והיינו שכאשר המעשה עומדת להעשית ואין חסר רק העש' בפועל או הוא שיש כח אל המחשבה להחשב במקום המעשה משא"כ אם אין המעשה עומדת להעשית כלל לא אלים כח המחשבה שתעמוד במקום המעשה כולה ויחשב כעשוי' אף שבעלמיה לא היתה אפי' עומדת להעשית ודו"ק וע"ל בפשיטות ט"ו דרק כשהמעשה עומדת להעשות אז מה שמחשב לעשותה יחשב שחשב קיום ויעמוד במקום המעשה משא"כ היכא דאינה עומדת להעשות כלל אז מה שמחשב לעשותה היא מחשבה בטילה ואין במחשבתו כלום דבטלה לה אלא כל אדם ולכן א"א לה לעמוד במקום המעשה ודו"ק ובאתי רק להעיר:

חידושי אגדות מהר"ל - קידושין דף מ.

מחשבה טובה הקב"ה	(שם). מחשבה טובה הקב"ה
מצרפה למעשה. מפני	מצרפה למעשה וכו' מחשבה
שהמחשבה טובה ראוי	רעה אין הקב"ה מצרפה
להביא לידי מעשה, והבא	למעשה וכו' ואלא הא דכתיב
לטהר מסייעין, ואם כן	למען תפוש את בית ישראל
נחשב מחשבה טובה כאלו	בלבם אמר רב אחא ברי יחזקאל
עשה מעשה, אבל מחשבה	היא בעבודת סוכבים הוא
רעה אין מחשבה רעה	דכתיב.
מצרפה לידי מעשה, מפני	

כי הבא לטמא אין מסייעין לו ולכך אין נחשב המחשבה מעשה. ועוד כי הדבר ראוי להיות נעשה, ומאחר שראוי להיות נעשה נחשב המחשבה טובה כאלו נעשה, אבל מחשבה רעה אין ראוי להיות נעשה ולכך אין נחשב מעשה עד שנעשה. והא דאמרינן